

La Sopa: acollida i atenció social als sensellar

Actualment, moltes persones tenen serioses dificultats per arribar a final de mes. D'altres ni tan sols disposen d'un habitatge on puguin dormir, ni d'ingressos suficients per subsistir, i han de recórrer a centres com La Sopa. Viure així és complicat, i per sortir d'aquesta situació cal una lluita activa diària. Però a Girona no hi ha cap altre centre amb les característiques de La Sopa.

Text > **KIRA RAMÍREZ ALEGRE**, de la Direcció del Centre d'Acolliment i Serveis Socials La Sopa

La Sopa va néixer el 1910. Actualment és un consorci públic que dona acolliment i atenció social a persones en situació de sense llar. Depèn de l'Àrea d'Alcaldia i de la regidoria de Serveis Socials de l'Ajuntament de Girona.

El centre treballa amb la premissa que és un espai socialitzador, que cobreix necessitats bàsiques amb un baix grau de compromís, i que facilita la creació de vincles entre les persones que reben el servei i entre els professionals que hi treballen. A les persones

ateses, se'ls fa una intervenció social i un seguiment del seu pla de treball.

Visió general del sensellarisme

L'exclusió social i el sensellarisme avancen a les grans ciutats. L'exclusió residencial —atès que l'habitatge no es considera un dret sinó un negoci—, la dificultat d'accés al mercat de treball, l'erosió de les polítiques de protecció social i de garantia de rendes i les polítiques migratòries generen un dego-teig constant de persones que pateixen situacions d'exclusió social severa.

L'any 2019, al Centre d'Acolliment van residir-hi, en els diferents àmbits de què disposa, 486 persones, i s'hi van atendre 1.788 persones. Les persones en situació de sense llar a Girona tenen aquestes característiques: el 85 % són homes entre trenta-cinc i cinquanta-cinc anys; el 95 % són persones que estan desvinculades del mercat de treball o hi estan vinculades molt precàriament; el 75 % no disposen de recursos econòmics o bé són molt escassos; les relacions familiars que tenen són febles o bé inexistentes, fet que

>> *La cuina del centre La Sopa, a Girona. (Foto: ANIOL RESCLOSA)*

>> Menjador del centre La Sopa de Girona. (Foto: ANIOL RESCLOSA)

n'amplifica l'aïllament social; i n'hi ha moltes que presenten malalties físiques o mentals i addicions. També hi ha un percentatge elevat de persones immigrades sense la documentació en regla.

L'impacte que ha tingut l'aparició de la pandèmia ha agreujat situacions de persones en risc d'exclusió residencial, que vivien en una llar insegura o inadequada i que n'estan sent expulsades. I tot això ha comportat adaptar els serveis a les mesures de seguretat i protecció.

Com treballem a La Sopa?

El camí que porta de l'exclusió a la inclusió es pot recórrer de diferents maneres, en funció dels factors que intervenen en el procés i de la resistència del context econòmic i social existent.

Entenem que la reinserció i la recuperació de les persones sense llar

és un procés viu i dinàmic que es va reajustant a les diferents fases per les quals passen les persones que es troben en aquesta situació. El procés pot ser llarg, amb retrocessos i recaigudes. És important tenir en compte el marc teòric de la resiliència, que ens permet detectar la persona que és capaç de produir canvis. Les persones som capaces de superar les adversitats mitjançant les nostres potencialitats i competències. És per això que treballem amb un model d'atenció centrat en cada persona: tenim present la seva història, les seves capacitats i expectatives; on vol arribar i com ho vol fer per millorar la seva vida.

Recursos disponibles

En primer lloc, hi ha el servei d'atenció en medi obert, de primera acollida i tractament. El donen els equips d'atenció i de detecció al carrer. Són el primer contacte al carrer, i actuen seguint un model proactiu basat en l'estímul de la generació de demanda i motivació, perquè les persones s'adrecin als serveis i recursos específics. L'any 2019 es van fer 362 deteccions de persones que vivien al carrer.

Un cop la persona accepta rebre aquesta primera atenció, se li faciliten uns serveis bàsics, que consisteixen en mitjans per a la higiene personal, l'accés al menjador social i l'ús de la bu-

**L'any 2019,
al Centre
d'Acolliment van
residir-hi 486
persones, en els
diferents àmbits,
i s'hi van atendre
1.788 persones**

gaderia. S'atenen un màxim de cent deu àpats diaris, per esmorzar, dinar i sopar.

L'impacte que ha tingut l'aparició de la pandèmia ha suposat l'agreujament de situacions de persones en risc d'exclusió residencial

El servei —centre de dia— ofereix l'acolliment d'estada curta per poder fer una valoració de l'estat de cada persona i decidir conjuntament la derivació que li convé més. En el règim de centre de dia, les persones acollides tenen cobertes les seves necessi-

tats bàsiques: menjador, dutxes i bugaderia. Això permet reduir els danys i riscos a què una persona s'enfronta mentre és al carrer.

Una altra fase del servei residencial temporal és la del servei d'inserció, que disposa de cinquanta places i que acull aquelles persones compromeses amb un pla de millora i recuperació.

Els habitatges d'inclusió són sis pisos, amb una mitjana de quatre places per pis, que s'utilitzen en la fase de finalització del procés d'inserció, quan es compta amb el màxim d'autonomia personal. És un recurs pont, que permet finalitzar el procés en un entorn al més normalitzat possible.

També es treballa en el projecte «Housing first» o «Primer, la llar», amb cinc pisos. S'hi disposa l'habitatge individual, estable i permanent com a punt de partida del procés de millora, amb un enfocament de reducció de danys.

La intervenció que es duu a terme està lligada al suport d'entitats com Traçant Camins, que ofereix l'espai

de trobada El Club, a les tardes, al Centre d'Acolliment. També cal tenir en compte el treball conjunt amb entitats i voluntariat provinent de la Creu Roja, Càritas Girona, Pan y Caldo i Jacuna, i la coordinació professional amb CAS, CSMA, ESMAS, el CAP Santa Clara i la Policia Municipal, entre d'altres.

El Pla de Fred 2020 funciona pels voluntaris amb què compta l'entitat i també gràcies a la col·laboració amb altres entitats, com la Creu Roja, Càritas Girona, Ajuntament de Girona..., i a l'adaptació del Pavelló Firal per acollir l'augment de persones necessitades a conseqüència dels efectes de la COVID-19 en el teixit econòmic. En situacions extremes com la del moment present ens adonem que allò que sembla tan llunyà un dia, en qualsevol moment, també pot trucar a la porta de casa nostra. I precisament, i paradoxalment, la COVID-19 ha fet visible allò invisible, com el confinament de les persones sense llar al carrer.

>> *Un indigent dormint davant la façana d'una entitat bancària. (Foto: ANIOL RESCLOSA)*

